

**Міністерство освіти і науки України
Соціологічна асоціація України
Рівненська обласна рада**

**Рівненська обласна державна адміністрація
Рівненський державний гуманітарний університет
Національний університет водного господарства та природокористування
Хмельницький національний університет
КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»**

**Брестський державний університет імені О. С. Пушкіна (Республіка Білорусь)
Брестський державний технічний університет (Республіка Білорусь)
Жешувський університет (Республіка Польща)
Гірничо-металургійна академія імені С. Сташиця в Кракові (Республіка Польща)**

**Рівненське територіальне відділення Соціологічної асоціації України
Громадська організація «Всеукраїнська екологічна ліга»
Рівненський відділ Українського географічного товариства
Громадська організація «Сталий розвиток – майбутнє»
Громадська організація «Регіональний центр екологічної освіти та інформації»**

**СТАЛИЙ РОЗВИТОК СУСПІЛЬСТВА:
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ**

**Збірник матеріалів
I Міжнародної науково-практичної конференції**

(електронне видання)

Рівне - 11 червня 2021 року

Рівне -2021

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Sociological Association of Ukraine**

**Rivne Regional Council
Rivne Regional State Administration**

**Rivne State University of Humanities
National University of Water and Environmental Engineering
Khmelnyskyi National University
PHEE «Vinnytsia Academy of Continuing Education»**

**Brest State A. S. Pushkin University (Republic of Belarus)
Brest State Technical University (Republic of Belarus)
University of Rzeszów (Republic of Poland)
AGH University of Science and Technology in Krakow (Republic of Poland)**

**Rivne territorial branch of Sociological Association of Ukraine
Non-Governmental Organization «All-Ukrainian Ecological League»
Rivne Department of Ukrainian Geographical Society
Non-Governmental Organization «Rivne Agency for Sustainable Development»
Non-Governmental Organization «Sustainable Development – the Future»
Non-Governmental Organization
«Regional Center for Ecological Education and Information»**

**SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF SOCIETY:
CONCEPTUAL AND PRACTICAL ASPECTS**

Abstracts of I International scientific-practical conference

(electronic edition)

June 11, 2021

Rivne -2021

УДК 330.34: 316.4(082)

*Надруковано за ухвалою вченої ради
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 06 від 30 червня 2021 р.).*

Редакційна колегія:

Постоловський Р.М., професор, ректор РДГУ, голова редакційної колегії;
Дейнега О. В., д.е.н., професор,
Сокурнянська Л. Г., д.соціол.н., професор;
Лико Д. В., д.с.-г.н., професор;
Кириленко О. М., д.соціол.н., професор;
Юськів Б.М. д. політ. н., професор
Троян С. С., д.і.н., професор;
Портухай О. І., к.с.-г.н., професор.

Сталий розвиток суспільства: концептуальні та практичні аспекти: збірник матеріалів I Міжнародної науково-практичної конференції. Рівненський державний гуманітарний університет спільно з Рівненською обласною радою. 11 червня 2021 року (електронне видання). Рівне, 2021. 396 с.

Збірник містить тези виступів учасників I Міжнародної науково-практичної конференції «Сталий розвиток суспільства: концептуальні та практичні аспекти», в яких представлено аналіз теоретичних, концептуальних та практичних засад реалізації політики ООН зі сталого розвитку, а також основ міжнародного співробітництва щодо реалізації стратегій сталого розвитку, особливостей реалізації цілей сталого розвитку ООН в українському суспільстві, форм співпраці органів державної влади, науки, освіти, бізнесу, інститутів громадянського суспільства та ЗМІ у сфері реалізації цілей сталого розвитку та використання наукових підходів у процесах імплементації цілей сталого розвитку для вирішення соціальних, економічних, екологічних, демографічних проблем регіонів та територіальних громад України. Матеріали подано в авторській редакції.

Для науковців, аспірантів, студентів та всіх, хто цікавиться науками про суспільство та збереження природного середовища.

УДК 330.34: 316.4(082)

©Рівненський державний гуманітарний університет

©Кафедра кафедри екології, географії та туризму, 2021

©Автори тез доповідей, 2021

Малахівська І. В. <i>ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕНОМЕНУ «ЗЛОЧИННА ОСОБИСТІТЬ» В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ</i>	346
Пономаренко Я. С. <i>ОБМАН ЯК НЕГАТИВНИЙ ФАКТОР ВПЛИВУ НА ВЕКТОР РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА: ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР ПРОБЛЕМИ</i>	352
Антонюк В. П. <i>РОЗВИТОК ОСВІТИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ</i>	357
Литовченко О. В. <i>СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІДЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ</i>	362
Аніщенко О. В. <i>ПАРТНЕРСТВО В ОСВІТІ ДОРΟΣЛИХ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА</i>	367
Лико Д. В., Войтович О. П., Костолович М. І., Якута О. О. <i>ПРОСВІТНИЦЬКА ЕКОЛОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА</i>	372
Грицай Н. Б. <i>ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТА РАЦІОНАЛЬНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ» НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ І ЕКОЛОГІЇ В 11 КЛАСІ</i>	376
Юдіна С. П., Рябич Н. І. <i>ОЦІНКА ОРГАНІЗАЦІЇ СТУДЕНТСЬКИХ ОЛІМПІАД В ІНТЕРЕСАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ</i>	380
Письменний В. В. <i>ДЕЯКІ АСПЕКТИ ГЕЙМІФІКАЦІЇ НАВЧАННЯ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ</i>	386
Глушкова Д. В. <i>ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ЯК ФАКТОР СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА</i>	390
Резолюція конференції	395

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ГЕЙМІФІКАЦІЇ НАВЧАННЯ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Письменний Віталій Валерійович

доктор економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія
Західноукраїнського національного університету

Сучасні тенденції в освіті, обумовлені розширенням і динамічністю освітніх послуг, їх відповідністю запитам цілей сталого розвитку, створюють передумови для застосування нових підходів до навчання в закладах загальної середньої освіти. На практиці це досягається шляхом вдосконалення методики викладання, реалізації педагогічних ініціатив і гейміфікації освітньої діяльності. Особливу увагу необхідно звернути саме на гейміфікацію, яка передбачає використання настільних ігор для залучення учнів до розв'язання проблем задоволення постійно зростаючих потреб людства та захисту інтересів майбутніх поколінь, включаючи потребу в забезпеченні безпечного і здорового довкілля.

З-поміж широкого спектра методів навчання, використання настільних ігор орієнтується на інноваційний спосіб викладання у закладах загальної середньої освіти, спрямований на оптимальну побудову освітнього процесу та реалізацію його завдань. Вони дають змогу активізувати мислення, якісно поліпшити результати навчання, закріпити отримані знання та вміння, збільшити зацікавленість учнів у вивченні проблем сталого розвитку й здійснити оперативний зворотній зв'язок. Важливим також є механізм варіативності та можливості ігрового моделювання, у результаті чого відбувається корекція структури особистості, переорієнтація набутих знань і вмінь із зовнішньої сфери у внутрішню сферу.

На уроках вчителі, пояснюючи матеріал з природознавства й інших предметів, навчають жити у злагоді з навколишнім світом, адже кожна наша дія так чи інакше впливає на нього. Здавалося, що один раз не закривши кран, коли чистимо зуби, або викинувши сміття в непризначеному місці, нічого поганого не станеться. Але так само може вчинити решта 7,8 мільярда людей і наслідки

будуть катастрофічні. Щоб показати вплив кожного з нас на життя планети, розвинути компетентності раціонального використання природних ресурсів й обмеження негативного впливу людської діяльності на довкілля, було розроблено настільну гру «Жива економіка». Перемогти в грі – означає засадити поле деревами, які учні вибирають перед її проведенням (рис. 1).

Рис. 1. Картки-дерева до настільної фінансової гри «Жива економіка»*

* Розробка автора.

Для кожного гравця за годинниковою стрілкою вчитель зачитує по одному запитанню і вони повинні сказати, чи цей факт правдивий (рис. 2). Якщо правдивий, то шестикутник в центрі картки зелений, якщо ні – червоний. У нижній частині картки написано пояснення з фактами і статистичними даними, яке зачитується після відповіді гравця. Усі картки поділені на чотири категорії: «Земля», «Вода», «Повітря», «Загальні» і відображають, до якої сфери відноситься запитання. На ігровий процес це не впливає, але може бути хорошою підказкою. Якщо гравець відповів правильно, то він може вибрати, де посадити своє дерево. Зрештою, дерева можна садити всюди, крім місця зверху карти (рис. 3).

Рис. 2. Картки запитань до настільної фінансової гри «Жива економіка»*

* Розробка автора.

Після того, як загальне поле засаджене деревами, підраховується, чиїх дерев є найбільше. Може виникнути ситуація, коли найбільше дерев є у декількох гравців, тоді проводиться «бліц». Кожному з цих гравців вчитель зачитує по запитанню. Якщо під час одного кола один або декілька гравців відповіли неправильно, то вони покидають гру (якщо всі відповіли правильно або неправильно, то грають далі). Переможець має право посадити дерево у верхній частині поля. Відтак задовольняючи допитливість і залучаючи до активного пізнання навколишнього природного середовища, у грі можна оволодіти способами пізнання зв'язків між предметами та явищами, закласти підґрунтя для екологічного виховання дітей.

Після того, як загальне поле засаджене деревами, підраховується, чиїх дерев є найбільше. Може виникнути ситуація, коли найбільше дерев є у декількох гравців, тоді проводиться «бліц». Кожному з цих гравців вчитель зачитує по запитанню. Якщо під час одного кола один або декілька гравців відповіли неправильно, то вони покидають гру (якщо всі відповіли правильно або неправильно, то грають далі). Переможець має право посадити дерево у верхній частині поля. Відтак задовольняючи допитливість і залучаючи до активного пізнання навколишнього природного середовища, у грі можна оволодіти способами пізнання зв'язків між предметами та явищами, закласти підґрунтя для екологічного виховання дітей.

Рис. 3. Ігрова карта до настільної фінансової гри «Жива економіка»*

* Розробка автора.

Таким чином, на прикладі настільної гри «Жива економіка» можна зробити висновок, що ігровий компонент навчання має стати органічним і суттєвим доповненням класичних методів навчання у закладах загальної середньої освіти. Використання цієї й інших настільних ігор дасть змогу оптимізувати та вдосконалити освітній процес, оскільки вони сприяють активізації мислення, закріпленню отриманих знань і вмінь, досягненню високих результатів у навчанні. Поєднання в ігрових практиках і механізмах інтелектуальної та пізнавальної діяльності, забезпечить корекцію розвитку компетентностей учнів і стане важливим фактором у реалізації цілей сталого розвитку.